

Sygn. akt II AKa 206/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lutego 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku w II Wydziale Karnym w składzie

Przewodniczący	SSA Dariusz Czajkowski
Sędziowie	SSA Jerzy Szczurewski (spr.) SSO del. Ryszard Filipow
Protokolant	Magdalena Zabielska

przy udziale prokuratora - Małgorzaty Zińczuk

po rozpoznaniu w dniu 23 lutego 2017 r.

sprawy **W. K.**

o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę związaną z odbyciem czynnej służby wojskowej w okresie od 05.11.1982r. do 03.02.1983r. w J.W. (...) w Wojskowym Obozie Specjalnym w C., jako represji za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego

z powodu apelacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie

z dnia 25 października 2016 r. sygn. akt II Ko 123/16

I. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok.

II. Kosztami sądowymi za postępowanie odwoławcze obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 25 października 2016 r. w sprawie II Ko 123/16:

I. na podstawie art. 8 ust. 1 w zw. z art. 8a ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. z 2015 r., poz. 1583) zasądził od Skarbu Państwa na rzecz W. K. kwotę 40.000 zł (czterdzieści tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;

II. w pozostałej części wniosek oddalił;

III. na podstawie art. 554 § 4 k.p.k. w zw. z art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. z 2015 r., poz. 1583) oraz § 11 ust. 6, § 15 ust. 1 i § 17 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804) zasądził od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy W. K. kwotę 288 zł (dwieście osiemdziesiąt osiem złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w związku ustanowieniem pełnomocnika;

IV. na podstawie art. 13 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. z 2015 r., poz. 1583) kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa.

Apelację od powyższego wyroku złożył pełnomocnik wnioskodawcy.

Na podstawie art. 425 k.p.k. w zw. z art. 444 k.p.k. zaskarżył wyrok w części, tj. co do pkt. II.

Na podstawie art. 427 k.p.k. i art. 438 pkt 1 i 2 k.p.k. wyrokowi zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania skutkujące zaistnieniem bezwzględnej przyczyny odwoławczej, tj. art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 554 § 2 k.p.k., art. 8a ust. 2 i 8 ust. 3 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego poprzez rozpoznanie sprawy w składzie jednego sędziego i dwóch ławników, podczas gdy sprawa powinna zostać rozpoznana w składzie jednego sędziego, co skutkowało tym, że sąd był nienależycie obsadzony,

ewentualnie, w przypadku nieuwzględnienia powyższego zarzutu, zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

2. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 8a ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego w zw. z art. 445 § 1 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i rażąco wadliwe uznanie, że zadośćuczynienie w kwocie 40.000 złotych jest odpowiednie i adekwatne do rozmiaru krzywdy poniesionej przez wnioskodawcę na skutek cierpień fizycznych i psychicznych wnioskodawcy, negatywne zmiany w jego sytuacji osobistej i zawodowej, wybitna postawa niepodległościowa i utracone perspektywy życiowe uzasadniają zasądzenie zadośćuczynienia w znacznie wyższej wysokości, tj. wysokości dochodzonej wnioskiem.

W związku z powyższym wniósł o:

1. uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania,
2. zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Ewentualnie wniósł o:

3. zmianę wyroku w zaskarżonej części i zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy dodatkowo kwoty 20.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty,
4. zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pełnomocnika wnioskodawcy jest bezzasadna i na uwzględnienie nie zasługuje.

Zacznijmy od **zarzutu 1** apelacji, a mianowicie naruszenia wskazanych przepisów postępowania i w konsekwencji zaistnienia zarzuconej bezwzględnej przyczyny odwoławczej. Niż bardziej błędnego. Sąd Okręgowy niniejszą sprawę

rozpoznał prawidłowo w składzie jednego sędziego i dwóch ławników zgodnie z art. 554 § 2 k.p.k. w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 27 września 2013r. obowiązującą od dnia 1 lipca 2015r. (Dz.U. z 2013r., poz. 1247).

Faktycznie ustawą z dnia 11 marca 2016r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016r., poz.437) zmieniono § 2 art. 554 k.p.k. nadając mu brzmienie, iż Sąd Okręgowy orzeka wyrokiem na rozprawie w składzie jednego sędziego. Zmiana to obowiązuje jednak od 15 kwietnia 2016r. A zgodnie z art. 22 wskazanej ustawy zmieniającej z dnia 11 marca 2016r. jeżeli na podstawie niniejszej ustawy nastąpiła zmiana właściwości lub składu sądu, do czasu zakończenia postępowania w danej instancji orzeka sąd dotychczas właściwy lub w dotychczasowym składzie.

Jako, że wniosek w niniejszej sprawie został złożony 13 kwietnia 2016r., a więc przed dniem 15 kwietnia 2016r., Sąd Okręgowy niniejszą sprawę winien rozpoznać i prawidłowo rozpoznał w składzie jednego sędziego i dwóch ławników, a więc zgodnie z art. 554 § 2 k.p.k. w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 27 września 2013r. obowiązującą od dnia 1 lipca 2015r. (Dz.U. z 2013r., poz. 1247). O właściwości i składzie sądu decyduje bowiem data wpływu sprawy do sądu i na tym tle nie zachodzą (wbrew twierdzeniom skarżącej) jakiegokolwiek wątpliwości, którą ustawę stosować.

Wbrew wywodom apelującego stwierdzić należy, iż Sąd Okręgowy skrupulatnie i wnikliwie ocenił zebrany w sprawie materiał dowodowy, dochodząc do wniosków, które zasługują na pełną akceptację. Dlatego też żądanie zmiany przedmiotowego wyroku poprzez uwzględnienie w całości roszczenia W. K. nie znajduje żadnego uzasadnienia.

Poza sporem pozostaje, iż W. K. spełnia warunki określone w przepisie art. 8a ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 1583) bowiem w okresie od dnia 5 listopada 1982 r. do dnia 3 lutego 1983 r. pełnił czynną służbę wojskową, do odbycia której został powołany za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego. Przysługuje mu zatem od Skarbu Państwa zadośćuczynienie, o co wnosił, za doznaną krzywdę. Jego zasadność Sąd Okręgowy w sposób kompletny wykazał na kartach 4-5 pisemnych motywów orzeczenia i nie zachodzi konieczność powielania tej argumentacji.

Kwestią sporną, co pozostaje istotą **2-go zarzutu** apelacyjnego, jest ustalony przez Sąd Okręgowy rozmiar krzywdy wnioskodawcy. Skarżący wskazał tu trzy grupy okoliczności.

Po pierwsze, iż pobyt w obozie w C. wiązał się dla wnioskodawcy ze znacznymi dolegliwościami. Tu odwołał się do nakierowania ćwiczeń na fizyczne wyczerpanie i poniżenie jego uczestników oraz surowość szeroko rozumianych warunków bytowych w jakich przyszło mu funkcjonować.

Po drugie na szczególną dolegliwość dla wnioskodawcy gdyż w chwili skierowania na ćwiczenia cierpiał na kamice nerkową, a pobyt w obozie pogłębił chorobę i uniemożliwił skorzystanie z leczenia sanatoryjnego.

Po trzecie wpływu na szeroko rozumianą sytuację rodzinną i ograniczony kontakt z rodziną.

Przy czym skarżący przyznał, że Sąd I instancji, co prawda w uzasadnieniu zwrócił uwagę na okoliczności wpływające na dotkliwość pobytu wnioskodawcy w obozie w C., jednak oceniając je nie nadał im odpowiedniego znaczenia.

Sąd Apelacyjny jest zupełnie odmiennego zdania. Sąd Okręgowy ustalając wysokość zadośćuczynienia zastosował kryteria zindywidualizowane, a więc właściwe zarówno dla osoby wnioskodawcy, jak i przystające do okoliczności sprawy. Oceny tej dokonał w oparciu o kryteria wyznaczone treścią art. 445 § 1 k.c. Zasądzone zadośćuczynienie jest odpowiednie, odpowiada bowiem wielkości ustalonej krzywdy i jednocześnie spełnia wymóg kompensacji bowiem stanowi ekwiwalent poniesionej szkody niemajątkowej. Innymi słowy zasądzona kwota 40.000 złotych wynagradza doznane cierpienia fizyczne i psychiczne oraz ułatwi wnioskodawcy przezwyciężenie ujemnych przeżyć związanych z pobytami w Wojskowym Obozie Specjalnym w C.. A pobyt ten bez wątpienia wiązał się zarówno z cierpieniami fizycznymi, jak i psychicznymi. Sąd Okręgowy niezwykle skrupulatnie i wszechstronnie, a jednocześnie w sposób wyczerpujący i kompletny ustalił i wykazał to na kartach 6-7 pisemnych motywów wyroku. Argumentacja ta nie

wymaga powtarzania, mało tego Sąd Apelacyjny z uwagi na wskazane wyżej atrybuty przyjmuje ją jako swoją. Doda jedynie, iż argumentacja ta oceniana przez pryzmat systematyki skarżącego odpowiada wskazanym wyżej trzem grupom okoliczności. Z kolei biorąc pod uwagę jej zawartość merytoryczną pozostaje, w zestawieniu z treścią zarzutów jak i samym sposobem ich uargumentowania, nie do wzruszenia. Tu Sąd Apelacyjny miał w szczególności na względzie sposób przeprowadzenia i oceny okoliczności dotyczących stanu zdrowia wnioskodawcy, dolegliwości na jakie cierpiał w chwili powołania na ćwiczenia i wpływu służby wojskowej w odbywanych warunkach na pogorszenie schorzenia kamicy nerkowej oraz związku stwierdzonych w 2011 roku schorzeń barku i kręgosłupa z tą służbą. Żadnych uchybień, a zwłaszcza mających przełożenie na konieczność korekty zasądzonego zadośćuczynienia, także i tu się nie dopatrył.

Zatem jednoznacznie i stanowczo stwierdzić należy, iż kwota 40.000 złotych zadośćuczynienia jest kwotą adekwatną do rozmiaru cierpień fizycznych, pogorszenia stanu zdrowia i dolegliwości natury psychicznej jakich doznał wnioskodawca w związku z pobytem na ćwiczeniach w Jednostce Wojskowej w C.. Bez wątplenia spełnia też swój kompensacyjny cel. Nie jest kwotą symboliczną, a przeciwnie w stosunku do doznanej krzywdy, wyraża odczuwalną i odpowiednią ekonomicznie wartość.

Mając powyższe na względzie orzeczono jak w wyroku w tym o kosztach sądowych w oparciu o przepis art. 554 § 4 k.p.k.

JSz/at